

Aan: gemachtigde experts, multidisciplinaire teams
(MDT)

14 maart 2023

INF/23/08

Contactpersoon Team hulpmiddelen en aanpassingen

E-mail hulpmiddelen@vaph.be

Aanpassing van het IMB-besluit vanaf 1 april 2023

Deze nota biedt een overzicht van aanpassingen, goedgekeurd op 20 januari 2023, van het BVR van 13 juli 2001 tot vaststelling van de criteria, voorwaarden en referentiedragers van de tussenkomsten in de individuele materiële bijstand voor de sociale integratie van personen met een handicap (het IMB-besluit).

De wijzigingen, die hier toegelicht worden, gelden voor alle aanvragen die ingediend worden vanaf 1 april 2023. Enkel de toepassing van het forfaitair gebruik van referentiedragers en het verplicht gebruik van het VAPH-formulier "Toestemming om rechtstreeks aan een leverancier te betalen", gaan ook in voor alle goedgekeurde tegemoetkomingen waarvoor de aankoop nog niet ingediend werd, dus ook voor de aanvragen die al voor 1 april goedgekeurd werden en voor aanvragen die nog niet beslist werden op 1 april 2023.

1. Forfaitair gebruik van hulpmiddelen

Het hulpmiddel dat de persoon met een handicap wil aankopen, moet momenteel voldoen aan de beschrijving in de hulpmiddelenfiche van de toegekende referentierubriek. De keuzevrijheid kan verhoogd worden door toe te laten dat sommige referentierubrieken forfaitair gebruikt worden.

De persoon met een handicap krijgt daarom vanaf 1 april de mogelijkheid om bepaalde toegekende referentiedragers te besteden aan een ander hulpmiddel uit de referentielijst dat minimaal dezelfde mogelijkheden biedt als het hulpmiddel of de aanpassing waarvoor men een vergoeding kan krijgen. Dat ander hulpmiddel is doorgaans duurder en biedt meer mogelijkheden dan strikt noodzakelijk voor de gebruiker.

Via het systeem van forfaitair gebruik van refertebedragen kan het MDT bij de start van de aanvraag, als de cliënt dat wenst, een tegemoetkoming aanvragen voor een oplossing met bijvoorbeeld meer comfort dan de goedkoopst passende oplossing. Bij de aanvraag wordt de referterubriek vermeld die forfaitair gebruikt zal worden en wordt gemotiveerd welk hulpmiddel hiermee zal aangekocht worden.

De aanvraag van een forfaitaire vergoeding is ook mogelijk wanneer de vereenvoudigde aanvraagprocedure van toepassing is, bijvoorbeeld bij de hernieuwing van een hulpmiddel.

Ook personen die pas na de toekenning van een refertebedrag (ook voor goedkeuringen die dateren van voor 1 april) besluiten om een alternatief hulpmiddel aan te schaffen, kunnen van deze mogelijkheid gebruikmaken.

Indien men kiest voor het forfaitair gebruik van een refertebedrag kan de zeer uitzonderlijke zorgbehoefte (ZUZ) niet meer aangevraagd worden voor die specifieke referterubriek. Als men na de aanvraag en de goedkeuring van een ZUZ toch zou kiezen voor een ander hulpmiddel binnen het systeem van forfaitair gebruik, dan is de toegekende tegemoetkoming door de bijzondere bijstandsc commissie (BBC) daarop niet van toepassing.

Om te voorkomen dat een persoon met een handicap een niet of minder passende oplossing aanschaft voor zijn situatie, kan enkel een oplossing terugbetaald worden die past in de beschrijving van de toegekende referterubriek of van de referterubriek die kan gekozen worden in kader van het forfaitair gebruik. Een voorbeeld: een waterbed is geen adequaat alternatief voor een anti-decubitusmatras en mag daarom niet vergoed worden via het forfaitair gebruik van het refertebedrag voor een anti-decubitusmatras.

Om duidelijk te maken welke alternatieven aangekocht kunnen worden via het forfaitair gebruik is in alle hulpmiddelenfiches van hulpmiddelen/aanpassingen die forfaitair gebruikt kunnen worden opgenomen welke de duurdere, alternatieve oplossingen er zijn die dezelfde functie hebben en een oplossing zijn voor dezelfde probleemactiviteiten met minimaal dezelfde mogelijkheden. Enkel die alternatieven kunnen door het VAPH vergoed worden met dat refertebedrag.

2. Refertebedragen met aanvullingen

Sommige hulpmiddelen zijn eerder een configuratie van een toestel met een of meerdere aanvullingen, afgestemd op iemands persoonlijke noden. In de refertelijst zijn deze aanvullingen opgenomen als aparte referterubrieken. Om de aanvragen van dergelijke hulpmiddelen met aanvullingen te vereenvoudigen, kunnen deze configuraties als één geheel worden behandeld waarbij de refertebedragen van het hulpmiddel en de aanvullingen worden samengeteld.

Bij de aanvraag voor een configuratie moet elke aanvulling apart worden gemotiveerd. Een aanvulling wordt enkel goedgekeurd als er aan de voorwaarden vermeld in artikel 4 (noodzaak, gebruiksfrequentie ...) van het IMB-besluit is voldaan.

Om bij een aanvraag voor een ZUZ de meerkost bovenop de toegekende refertebedragen te bepalen, worden de refertebedragen van het toestel en van de aanvullingen samengeteld. Als de totale kostprijs van het hulpmiddel en de aanvullingen 300 euro meer bedraagt dan de samengetelde refertebedragen, kan een ZUZ gemotiveerd en gevraagd worden aan de BBC.

Om de configuratie te betalen, worden de verschillende bedragen op de factuur samengeteld. Betalingen worden niet opgesplitst per referterubriek. Elke aanvulling moet wel goedgekeurd zijn en apart vermeld worden op de factuur. Een goedgekeurde aanvulling die niet vermeld wordt op de factuur, kan niet worden betaald. Het kan wel zijn dat de aanvulling geleverd wordt en vermeld staat op de factuur, maar dat de leverancier er geen apart bedrag voor aanrekent omdat deze inbegrepen zat in een globale prijs. In dat geval betaalt het VAPH de tegemoetkoming wel uit.

Als er een basiskost van toepassing is, trekt het VAPH die af van de totale prijs (= de som van de bedragen die volgens de goedkeuring in aanmerking komen voor terugbetaling).

De vermelding in de refertelijst is reeds afgestemd op deze werkwijze. Bij elke aanvulling wordt vermeld dat het om een 'aanvulling' gaat en op welk toestel het een aanvulling is. Hetzelfde geldt voor de rubrieken omgevingsbedieningsapparatuur.

Voorbeelden:

- Voor de aanvraag van een statische matras (€371,32) met een 30°-zijligkussen (€180) en een zwevende hielenkussen (€120) kan een goedkeuring verleend worden van €671,32 voor zover de noodzaak van zowel de matras als van beide aanvullingen is aangetoond.
- Voor een autoaanpassing bestaande uit een bodemverlaging (refertebedrag: €8.750) en een elektrische lier (€1.300) kan in totaal een tegemoetkoming verleend worden van €10.050. Als het bedrag op de factuur meer dan €10.350 bedraagt, kan een aanvraag in het kader van een zeer uitzonderlijke zorgbehoefte ingediend worden.

De hernieuwing van een configuratie kan aangevraagd worden via een vereenvoudigde aanvraagprocedure. Als er bij de nieuwe aankoop een of meerdere aanvullingen worden toegevoegd aan de configuratie die nog niet bij de vorige configuratie werden aangevraagd, volstaat het om de noodzaak van deze extra aanvullingen te motiveren op het aanvraagformulier. Daarvoor is dan geen aparte module D nodig. Als voor zo'n aanvraag toch een module D wordt bezorgd dan zal het VAPH daarvoor geen vergoeding uitbetalen aan het MDT.

3. Bepalen van datum tussenkomst in de kosten voor de aanvraag van een herstelbudget

Het IMB-besluit voorziet een termijn voor het indienen van facturen. Aanvullende herstellingskosten die ingediend worden nadat het toegekende refertebedrag voor herstellingen is uitgeput, kunnen vergoed worden als die ten vroegste één jaar voor de datum waarop de aanvraag is ingediend, werden gemaakt. Het VAPH gaat dit na aan de hand van de factuurdatum.

Deze berekening van de datum tussenkomst in de kosten geldt nu ook voor elke herstellingskost die wordt gevraagd wanneer:

- er geen voorafgaande goedkeuring is voor het hulpmiddel zelf waarop de herstellingskost betrekking heeft of;
- er wel al een voorafgaande goedkeuring is voor het hulpmiddel zelf waarop de herstellingskost betrekking heeft maar er op dat moment nog geen refertebedrag voor herstellingen aan dat hulpmiddel voorzien was of;
- er geen budget voor herstelling is voorzien in de refertelijst.

De datum voor de tegemoetkoming in de herstellingskosten wordt op dezelfde manier bepaald als voor het hulpmiddel wanneer het herstelbudget samen met het betreffende hulpmiddel wordt aangevraagd nl. eerste dag van de maand voorafgaand aan de aanvraagdatum. Bij een eerste vraag voor hulpmiddelen door een meerderjarige persoon met een handicap tellen we 12 maanden terug vanaf de aanvraagdatum en nemen we de eerste dag van de eerste maand van die periode.

4. Voorwaarden voor het toekennen van een aanvullend herstelbudget

Voor de beoordeling van de aanvragen voor aanvullende herstellingskosten worden dezelfde criteria gehanteerd als voor de herstellingskosten van een hulpmiddel die niet opgenomen zijn in de refertelijst. Het VAPH houdt rekening met:

- de verwachte resterende gebruiksduur van het hulpmiddel;
- de kostprijs van de herstelling ten aanzien van de kostprijs van de aankoop van een nieuw hulpmiddel;
- de restwaarde van het hulpmiddel ten aanzien van de kostprijs van de herstelling.

5. Fietsoplossingen

De mogelijkheid om een verhoogde tegemoetkoming omwille van een zeer uitzonderlijke zorgbehoefte via de BBC aan te vragen voor de aankoop van een fiets in de refertelijst wordt uitgesloten in de regelgeving, evenals een tegemoetkoming voor de herstellingskosten van een fiets.

De meerkost bij de aankoop van een fiets wordt meestal bepaald door de keuze van de klant op basis van persoonlijke voorkeur en niet omwille van handicapspecifieke argumenten. Herstellingskosten van een fiets (met uitzondering van de handicapspecifieke aanpassingen) zijn geen meerkost in functie van de handicap.

In de refertelijst is er, naast de fietsoplossingen, ook een refertebedrag voorzien waarmee een tegemoetkoming gegeven kan worden voor handicapspecifieke aanpassingen. Voorbeelden van handicapspecifieke aanpassingen zijn aanpassingen aan de pedalen, fixatiemateriaal of een hoofdsteun. Voor deze referentierubriek kan een verhoogde tegemoetkoming via de BBC wel gevraagd worden.

6. Relaxzetels

Elektronische relaxzetels zijn sinds 2005 uitgesloten voor tegemoetkoming behalve specifieke zetels voor personen met de ziekte van Huntington. De regelgeving is nu aangepast waardoor verduidelijkt wordt dat zowel elektronische als niet-elektronische relaxzetels zijn uitgesloten met uitzondering van de specifieke zetels voor personen met de ziekte van Huntington.

7. Toestemming om rechtstreeks aan een leverancier te betalen

Het VAPH stelt een formulier ter beschikking waarmee de persoon met een handicap aan het VAPH de toestemming geeft om de gemaakte kosten rechtstreeks aan de leverancier te betalen. Het VAPH zal vanaf nu geen alternatieven (vb. verklaringen die door een leverancier zelf zijn opgemaakt) meer aanvaarden.

Om zeker te zijn dat de recentste versie van het formulier gebruikt wordt, gebruikt men best elke keer de versie die op de [website](#) van het VAPH wordt aangeboden. De bij het VAPH gekende leveranciers werden hiervan op de hoogte gebracht.

8. Bewijs van aankoop

Om een tegemoetkoming te krijgen moet er een bewijs van aankoop zijn. Omdat het niet altijd mogelijk is om een factuur voor te leggen, bijvoorbeeld voor kosten van vervoer met eigen wagen of voor aankopen via app of een webstore, kunnen vanaf nu ook andere aankoopbewijzen aanvaard worden (vb. kasticket).

9. Vervoers- en verblijfskosten in het gewoon onderwijs

Vervoers- en verblijfskosten in het gewoon onderwijs zijn vanaf 1 april opgenomen in het IMB-besluit onder de vorm van referterubrieken en hulpmiddelenfiches.

Vervoerskosten

Per onderwijsniveau (lager, middelbaar, hoger) werd een referterubriek voor vervoerskosten toegevoegd.

Het refertebedrag is een tegemoetkoming van € 0,7/km voor de afstand tussen de woonplaats en de school, om de leerling met een handicap met de auto te vervoeren, ongeacht de vervoerswijze (eigen vervoer, vervoer door een vrijwilliger, vervoer met een gesubsidieerde of privétaxi). Deze tegemoetkoming volstaat voor de kosten om met een combinatie van eigen vervoer, vervoer door een vrijwilliger, vervoer met een gesubsidieerde of privétaxi (al dan niet via dienstencheques of taxicheques) het individueel vervoer naar het gewoon onderwijs te realiseren. Het bedrag komt overeen met de huidige vergoeding voor individueel vervoer met de eigen auto als een ouder de leerling brengt. Zowel dagelijkse verplaatsingen om de leerling of student elke dag naar school te brengen en terug naar huis te halen, als wekelijkse verplaatsingen om

iemand naar een internaat of studentenkamer te vervoeren, komen in aanmerking. Er gelden maxima voor het aantal kilometer en het aantal ritten die in aanmerking komen.

De details zijn beschreven in de hulpmiddelenfiches m.b.t. individueel vervoer.

De tegemoetkoming is niet te combineren met PAB- of PVB-uitbetaling voor taxivervoer voor dezelfde ritten. In specifieke gevallen kan bij een zeer uitzonderlijke zorgbehoefte (ZUZ) een hogere tegemoetkoming terugbetaald worden via de bijzondere bijstandsc commissie (BBC). Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn in situaties waarbij een gezin niet over een aangepaste wagen beschikt om zelf in te staan voor het vervoer in een regio zonder beschikbare vrijwilligers of gesubsidieerd taxivervoer.

Referterubriek	Refertebedrag
Individueel vervoer naar gewoon lager onderwijs	€ 0,7 euro / km met leerling met handicap in auto voor dagelijks vervoer: <ul style="list-style-type: none"> • maximaal 1x heen en 1x terug per lesdag • maximaal 15 km per rit voor wekelijks vervoer: <ul style="list-style-type: none"> • maximaal 1x heen en 1x terug per week
Individueel vervoer naar gewoon secundair onderwijs	€ 0,7 euro / km met leerling met handicap in auto voor dagelijks vervoer: <ul style="list-style-type: none"> • maximaal 1x heen en 1x terug per lesdag • maximaal 15 km per rit voor wekelijks vervoer: <ul style="list-style-type: none"> • maximaal 1x heen en 1x terug per week
Individueel vervoer naar hoger beroepsonderwijs, hoger onderwijs of volwassenenonderwijs	€ 0,7 euro / km met student met handicap in auto voor dagelijks vervoer: <ul style="list-style-type: none"> • maximaal 1x heen en 1x terug per lesdag • maximaal 40 km per rit voor wekelijks vervoer: <ul style="list-style-type: none"> • maximaal 1x heen en 1x terug per week

Verblijfskosten

Ook voor verblijfskosten werd voor elk onderwijsniveau een referterubriek toegevoegd. In de fiches zijn de voornaamste doelgroepen opgenomen.

De tegemoetkoming is een maximumbedrag per schooljaar voor leerlingen in het lager en middelbaar onderwijs of per maand voor studenten in het hoger onderwijs. Verblijfskosten zijn uitgesloten van een verhoogde tegemoetkoming omwille van een zeer uitzonderlijke zorgbehoefte.

Voor verblijf op een internaat worden basiskosten in mindering gebracht van de eerste huurfactuur.

Details zijn beschreven in de hulpmiddelenfiches m.b.t. verblijf voor opleiding in het gewoon onderwijs.

Referterubriek	Refertebedrag
Verblijf voor opleiding in het gewoon lager onderwijs	€ 1075 per schooljaar basiskosten € 920 per schooljaar
Verblijf voor opleiding in het gewoon secundair onderwijs	€ 1075 per schooljaar basiskosten € 920 per schooljaar
Verblijf voor opleiding in het hoger beroepsonderwijs, hoger onderwijs of volwassenenonderwijs	€ 350 per maand

Hoe aanvragen en kosten indienen?

Tussenkost voor de rubrieken kan worden aangevraagd via een vereenvoudigde aanvraag met een vernieuwd formulier 'Aanvraag van een tegemoetkoming in de kosten voor vervoer en verblijf in het gewoon onderwijs'.

Kosten worden ingediend via een vernieuwd formulier 'Kostenstaat voor de uitbetaling van de kosten voor vervoer en verblijf in het gewoon onderwijs'.

Overgangsmaatregelen bij invoering referterubrieken voor vervoers- en verblijfskosten

Bestaande beslissingen over vervoers- of verblijfskosten blijven behouden en worden verder behandeld volgens de oude regelgeving voor de duur van de opleiding binnen dat opleidingsniveau.

Bij de overgang naar een volgend onderwijsniveau (bv. van lager naar secundair) wordt de beslissing stopgezet en moet een nieuwe aanvraag ingediend worden volgens de nieuwe regelgeving.

Op die manier willen we garanderen dat elk kind of elke jongere onderwijs kan blijven volgen in de school waar die nu schoolloopt.

Vragen over de inhoud van deze infonota kunt u stellen aan het team hulpmiddelen en aanpassingen via de contactgegevens bovenaan.

James Van Casteren
Administrateur-generaal